

Epidemiologische surveillance van echinococcose

Echinococcus spp. - 2020

Auteurs: A. Litzroth, C. Truyens

Hoofdpunten

- In 2020 werden 8 gevallen van alveolaire echinococcose in België gerapporteerd. Dit is, net zoals in 2019, een hoger aantal dan de voorgaande jaren. Of er sprake is van een echte stijging zal de komende jaren duidelijk worden.
- In 2020 werden 10 nieuwe gevallen van cystische echinococcose gediagnosticeerd door het Laboratorium voor Parasitologie van de ULB, dit aantal ligt in lijn met de vorige jaren.

Informatiebronnen

Alveolaire echinococcose (*E. multilocularis*)

- Epidemiologische surveillance door het [referentielaboratorium](#) voor *E. multilocularis*, zijnde het Laboratorium voor Parasitologie van de Faculteit Geneeskunde, Université Libre de Bruxelles (ULB).
- Sinds 2015 worden deze gegevens voor *E. multilocularis* verder aangevuld met gegevens, gerapporteerd aan het Laboratorium voor Parasitologie van de Faculteit Geneeskunde, van andere laboratoria die de diagnose ook uitvoeren, met name Cliniques Universitaires UCL Mont-Godinne, Université de Liège (ULg) en Instituut voor Tropische Geneeskunde Antwerpen (ITG).

Cystische echinococcose (*E. granulosus*)

- De gevallen worden gerapporteerd door het Laboratorium voor Parasitologie van de Faculteit Geneeskunde, Université Libre de Bruxelles (ULB). Enkel gevallen die door dit laboratorium zijn gediagnosticeerd worden gerapporteerd.

Epidemiologie

Alveolaire echinococcose (*E. multilocularis*)

- Aantal serologische testen in het referentielaboratorium: 302 testen op 285 patiënten.
- Aantal gevallen: 8 bevestigde gevallen, gediagnosticeerd door de laboratoria van ULB, ULg, UCL en ITG. Naast deze 8 gevallen die in België woonden, werden ook twee gevallen gediagnosticeerd in België die in het Groothertogdom Luxemburg woonden (, deze worden niet opgenomen in de Belgische cijfers.
- Geslachtverdeling: 1/1.
- Leeftijd: de leeftijd van de gevallen varieerde van 22 tot 85 jaar (mediaan=58 jaar).
- Land van besmetting: niet gekend.
- Woonplaats: niet gekend welke regio in België.

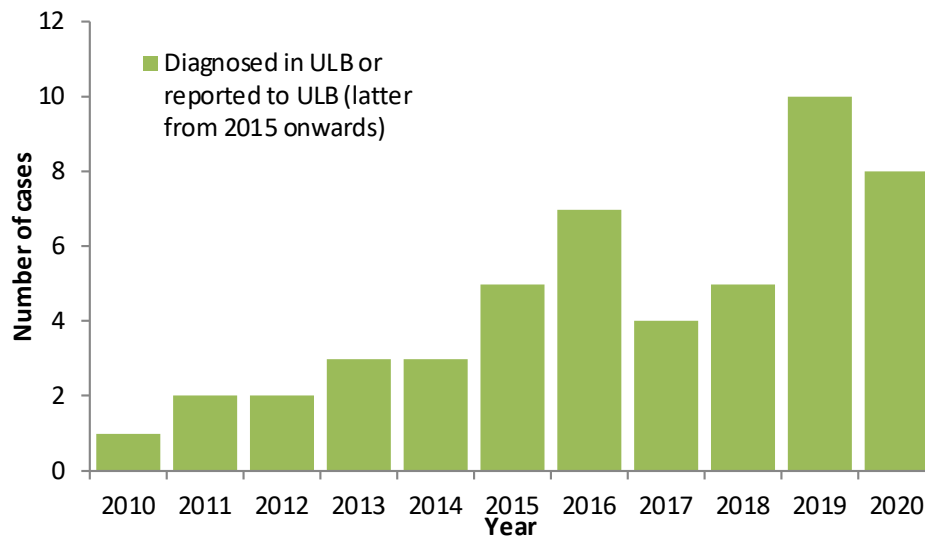
Cystische echinococcose (*E. granulosus*)

- Aantal serologische testen in het referentielaboratorium: 312 testen op 293 patiënten.
- Aantal gevallen: 10 bevestigde gevallen.
- Land van besmetting: niet gekend, maar vermoedelijk allemaal buitenlandse besmettingen.
- Geen verdere gegevens bekend.

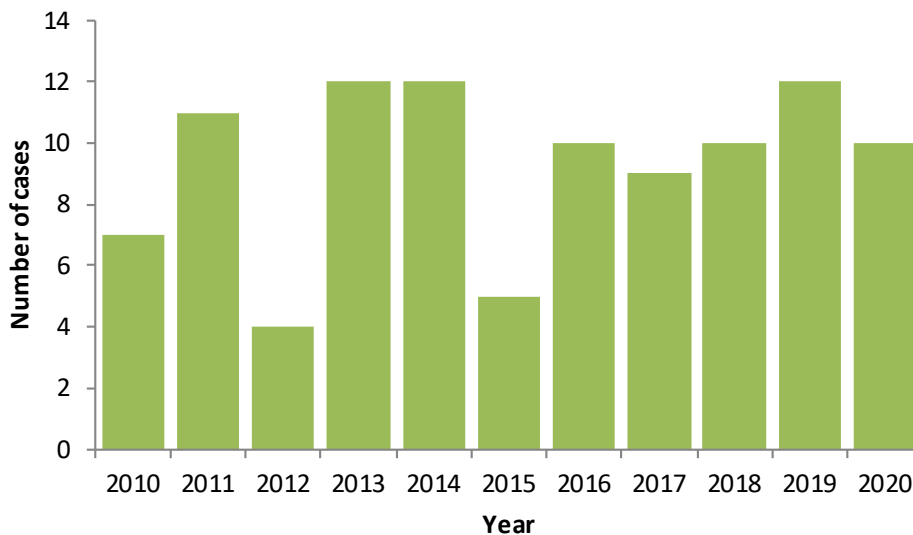
Andere

- In 2020 werd ook een Aziatische vrouw die al meer dan 20 jaar in België woonde gediagnosticeerd met een *Echinococcus*-species dat een atypische leverlaesie veroorzaakte. Het exacte species kon niet geïdentificeerd worden, maar het zou kunnen gaan om een bijkomend geval van alveolaire echinococcose besmet geraakt in België of om een geval van *Echinococcus* "non granulosus" dat cystische echinococcose veroorzaakt (*E. ortleppi*).

Figuur 1: Aantal gerapporteerde gevallen van alveolaire echinococcose per jaar, België, 2010-2020
(Bron: referentielaboratorium voor *E. multilocularis*)

Figuur 2: Aantal gerapporteerde gevallen van cystische echinococcose per jaar, België, 2010-2020
(Bron: laboratorium voor Parasitologie van de Faculteit Geneeskunde, ULB)

Belang voor volksgezondheid

In 2020 werden er in België, net zoals in 2019, meer gevallen van alveolaire echinococcose vastgesteld dan de jaren ervoor. Of er sprake is van een echte stijging kan niet bepaald worden op basis van de gegevens van deze twee jaren; dit zal de komende jaren verder geëvalueerd moeten worden. Volgens een recente systematische review, werd in verschillende nabije Europese landen (bvb. Frankrijk, Zwitserland, Oostenrijk, Duitsland) en zowat alle Oost-Europese landen waar de parasiet aanwezig is, een stijging van het aantal gevallen van alveolaire echinococcose waargenomen in de laatste decennia. Daarnaast dook de parasiet ook op in voorheen niet endemische landen¹. Volgens de gegevens van het ECDC bleef de trend op Europees niveau wel stabiel tussen 2015 en 2019, al was er ervoor ook een duidelijke stijging merkbaar.

Het land van besmetting is doorgaans niet gekend, maar het is mogelijk zo dat deze besmettingen met alveolaire echinococcose in België hebben plaatsgevonden, aangezien de vossenlintworm ook hier voorkomt. Patiënten die in België werden besmet, raakten vermoedelijk geïnfecteerd door ingestie van parasietenitjes. Dit kan gebeuren via voedsel, water of aarde gecontamineerd met uitwerpselen van vossen, of door direct contact met besmette vossen. Om een besmetting te voorkomen is het van belang hygiënische maatregelen in acht te nemen (handen wassen, geplukt voedsel wassen of koken, direct contact met vossen vermijden).

Het aantal door het ULB vastgestelde gevallen van cystische echinococcose, lag in lijn met de vorige jaren. Hoewel het land van besmetting niet gekend is voor de gevallen, zijn deze patiënten vermoedelijk in het buitenland besmet aangezien de parasiet niet endemisch voorkomt in België.

Opmerkelijk voor beide species is het feit dat de coronapandemie geen invloed lijkt te hebben gehad op het aantal uitgevoerde testen of het aantal vastgestelde diagnoses.

Meer informatie

- European Food Safety Authority (EFSA) and European Centre for Disease Prevention and Control (ECDC), 2021. The European Union One Health 2019 Zoonoses Report. EFSA Journal 2021;19(2):6406. Beschikbaar via: <https://www.ecdc.europa.eu/sites/default/files/documents/zoonoses-EU-one-health-2019-report.pdf>
- European Centre for Disease Prevention and Control (ECDC). Annual epidemiological report for 2017 - *Echinococcosis*. Beschikbaar via: <https://www.ecdc.europa.eu/en/publications-data/echinococcosis-annual-epidemiological-report-2017>
- European Centre for Disease Prevention and Control (ECDC). Facts - *Echinococcosis*. Beschikbaar via: <https://ecdc.europa.eu/en/echinococcosis/facts>

¹ Baumann, S., Shi, R., Liu, W. *et al.* Worldwide literature on epidemiology of human alveolar echinococcosis: a systematic review of research published in the twenty-first century. *Infection* **47**, 703–727 (2019). <https://doi.org/10.1007/s15010-019-01325-2>